Құқыққа сай іс-қимыл, құқық бұзушылық және құқықтық жауатптылық

Орындаған: *Атымтаев Хусан*

Қабылдаған: Бердибаева Әлия

Құқық бұзушылық

- *Қоғамға зиян келтіретін және заң бойынша жазаланатын қоғамға қарсы әрекет. Құқық бұзушылық: азаматтық (жеке басқа, азаматтың немесе заңды тұлғаның мүлкіне зиян келтіру, азаматтың абыройы мен қадір-қасиетін қаралайтын мәліметтерді таратқату және т.б.*

- Әкімшілік (ұсақ бұзақылық жол ережесі тәртібін бұзу), тәртіптік (жұмыстан кешігу, жұмысқа бармау) теріс қылық және т.т. Құқық бұзушылықтың барынша қауіпті түрі қылмыс болып табылады.

Құқық бұзушылық және олар үшін жауапкершілік шаралары

- *Ғасырлар бойы адамзаттың ең ақылдылары қоғамдағы құқық бұзушылық себептері мен оны жою жолдарына бастарын қатырып келеді. Бүгінгі күні бұл мәселе заң ғылымында бұрынғыдай соншалық күрделі, әрі қарама-қайшылықты болып келеді. Оның өзектілігі – күмәнсіз. Құқық бұзушылық әрқашан болған. Сондықтан француз социологы Эмиль Дюркгейммен келіспеуге болмайды, ол қылмыс кез келген салауатты қоғамның элементі болып табылады деп санады*

Әкімшілік құқық бұзушылық

- Әкімшілік құқық бұзушылық ретінде мемлекеттік немесе қоғамдық меншікке, сондай-ақ азаматтардың құқықтары мен бостандығына қол сұғу әрекетін (әрекетсіздікті) түсінеміз. Мейлінше қажеттілік жағдайында, мәселен, қатердің көзін жою үшін, егер ол қатерді басқадай тәсілдермен жою мүмкін болмаған жағдайда жасалған әрекеттер әкімшілік құқық бұзушылық болып саналмайды

Ескерту жасау, әкімшілік қамаққа алу негізгі әкімшілік жазалар ретінде ғана қолданылуы мүмкін

- Арнайы құқықтан айыру, рұқсаттан айыру не оның қолданылуын тоқтата тұру, сондай-ақ тізілімнен алып тастау, қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу, сондай-ақ шетелдіктерді немесе азаматтығы жоқ адамдарды Қазақстан Республикасының шегінен әкімшілік жолмен шығарып жіберу негізгі, сол сияқты қосымша әкімшілік жазалар ретінде қолданылуы мүмкін

Әкімшілік жаза қолдану

- Қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу жеке және (немесе) заңды тұлғалардың, оның ішінде заңды тұлғалардың филиалдарының, өкілдіктерінің, құрылымдық бөлімшелерінің, өндірістік учаскелердің қызметін уақытша тоқтатуды немесе қызметіне немесе оның жекелеген түрлеріне тыйым салуды, сондай-ақ агрегаттарды, ғимараттар мен құрылыстарды пайдалануға, қызметтің (жұмыстардың), қызметтер көрсетудің жекелеген түрлерін жүзеге асыруды уақытша тоқтатуды немесе тыйым салуды қамтиды

- Қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу, егер әкімшілік құқық бұзушылық жасағаны үшін қызметті тоқтата тұру не оған тыйым салу түрінде санкция тағайындау мүмкін болса, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілеттік берілген органның (лауазымды адамның) материалдарының негізінде сот тәртібімен ғана жүргізіледі. Мұндай істерді қарауды сот он тәулік ішінде жүзеге асырады

- Сотта іс қаралғанға дейін жеке немесе заңды тұлғаға Кодекстің 801-бабында көзделген тәртіппен қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу түрінде қамтамасыз ету шарасы қолданылуы мүмкін. Бұл жағдайда қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу мерзімі, егер әкімшілік жазалаудың бұл шарасын сот қолданса, қызметті немесе оның жекелеген түрлерін тоқтата тұру немесе оған тыйым салу мерзіміне қосылады

Құқық бұзушылықтың себептері, түрлері

Қоғам әрқашан тәртіпке негізделіп, арқа сүйеп қалыптасып, тіршілік етеді. Қоғамда тәртіп болмаса, ол құлдырайды, яғни, келешегі болмайды. Мұны адамдар ежелден-ақ жақсы түсінген. Сондықтан да қоғамда тәртіп орнатудың жолдарын қарастырған. Дегенмен, керісінше қоғамдық тәртіпті бұзуға бейім азаматтар да аз болмаған.

Заңды жауапкершіліктің түсінігі, оның түрлер

- ***Заңды жауапкершілік - жеке адам, қоғам, мемлекеттің мүддесін қорғайтын бірден-бір жол болып табылады. Ол құқықтық нормалардың бұзылуы нәтижесінде пайда болып, құқық бұзуға мемлекеттік күштеу шарасын қолдану нысанымен сипатталады. Құқық бұзушыға жауапкершіліктің белгілі бір шарасы көзделген құқықтық норманың санкциясын қолданудан тұрады.***

- *Заңды жауапкершіліктің заңды негізі – құқық бұзушылық болып табылады. Егерде субъектінің іс-әрекеті құқық бұзушылықтың белгілеріне сәйкес келмесе онда ол заңды жауапкершілікке тартылмайды.*

- *Заңды жауапкершілік күрделі әлеуметтік құбылыс. Мұнда кем дегенде екі жақ қатысады: мемлекет және құқық бұзушы. Олардың арасында құқық қорғаушы қатынас қалыптасады және екі жақта заң шеңберінде, қолданылып отырған жауапкершіліктің құқықтық нормаларының нақты санкциясының негізінде жүзеге асады.*

Басқарудың субъектілері

Реттеушілік ықпал жасау;
Басқарудың объектісімен байланыс;
Басқару субъектісінің бтлік ету еркі

Кері байланыс;
Басқарушылық ықпал жасаудың нәтижелері туралы ақпарат

Басқарудың объектісі, оның саналы - ерікті мінез - құлқы

Жемқорлыққа байланысты құқықбұзушылықтарды қараудың тәртібі

- 1.барлық адамдардың заң мен сот алдында теңдігі
- 2.мемлекетік органдардың қызметін анық құқықтық регламменттеуді ,мұндай қызметтің заңдылығы мен жариялығын, оған мемлекеттік және ұоғамдық бақылауды қамтамасыз ету
- 3.мемлекеттік аппараттың құрылымдарын, кадр жұмысын жеке және заңды тұлғалар құқытары мен заңды мүдделеріне қозғайтын мәселелерді шешу рәсімдерін жетілдіру

Мемлекеттік басқару тәртібіне нұқсан келтіретін әкімшілік құқықбұзушылықтардың жалпы жіктемесі

- Заңсыз нормативтік құқықтық акт шығару және оны қолдау. Мемлекеттік органның лауазымды адамның Конституцияға не өзге де заң актілеріне қайшы келетін, жеке тұғалардың құқықтарын, бостандықтарын және міндеттерін , шаруашылық жүргізуші субъектілер мен мемлекеттің заңды мүдделерін қозғайтын кқріну заңсыз нормативтік құқықтық акт шығару, белгіленген тәртіппен күші жойылған, сот күші жоқ деп танылған.

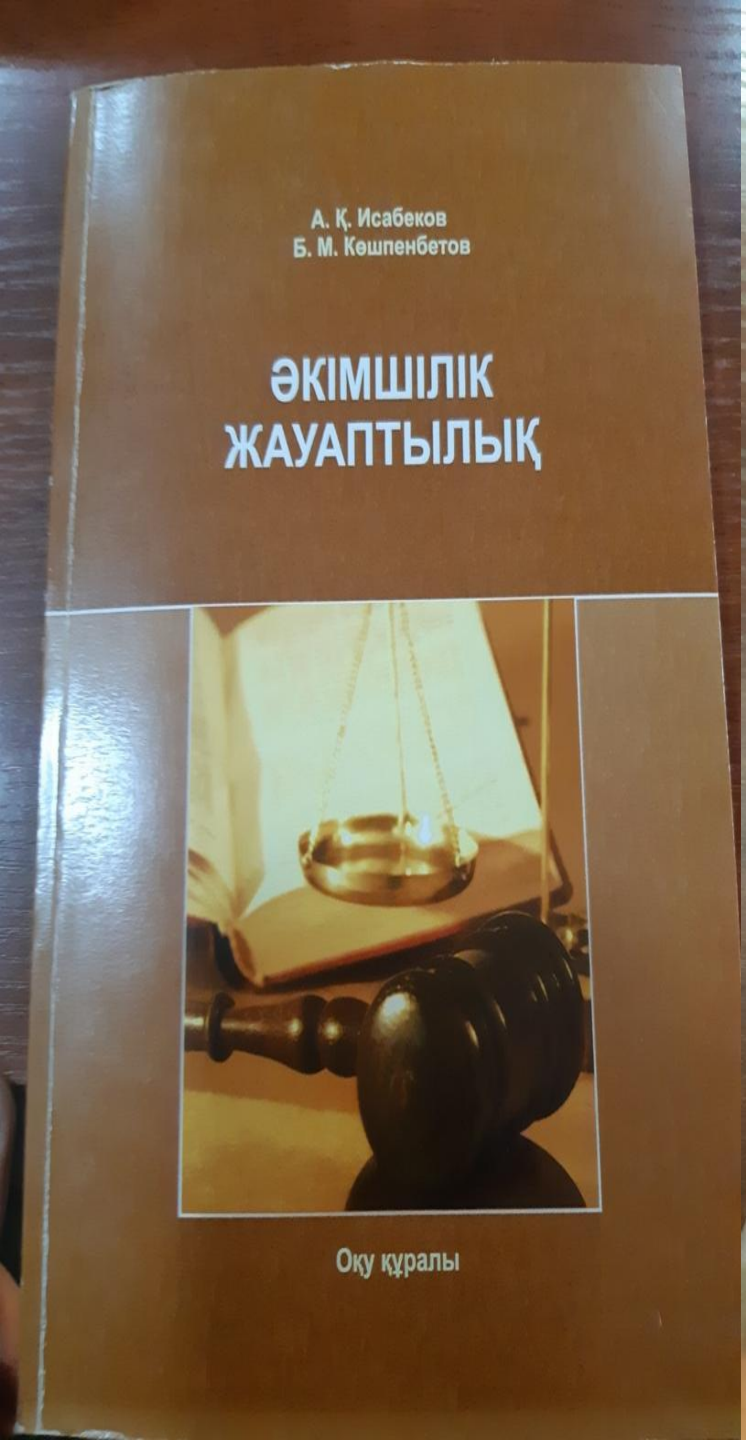
А. Қ. Исабеков
Б. М. Көшпенбетов
ӘКІМШІЛІК ЖАУАПТЫЛЫҚ
Оқу құралы

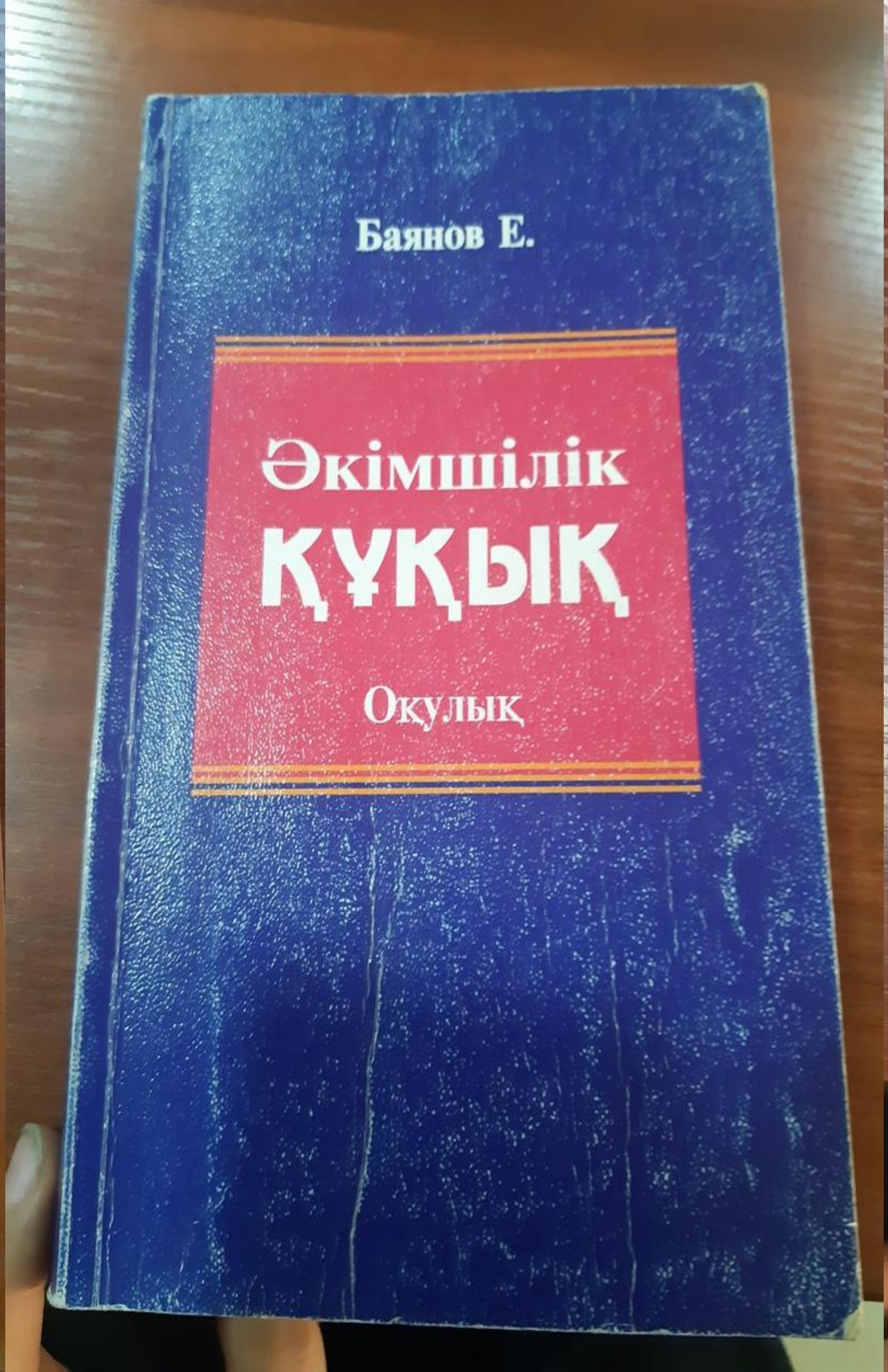
Баянов Е.
Әкімшілік
ҚҰҚЫҚ
Оқулық

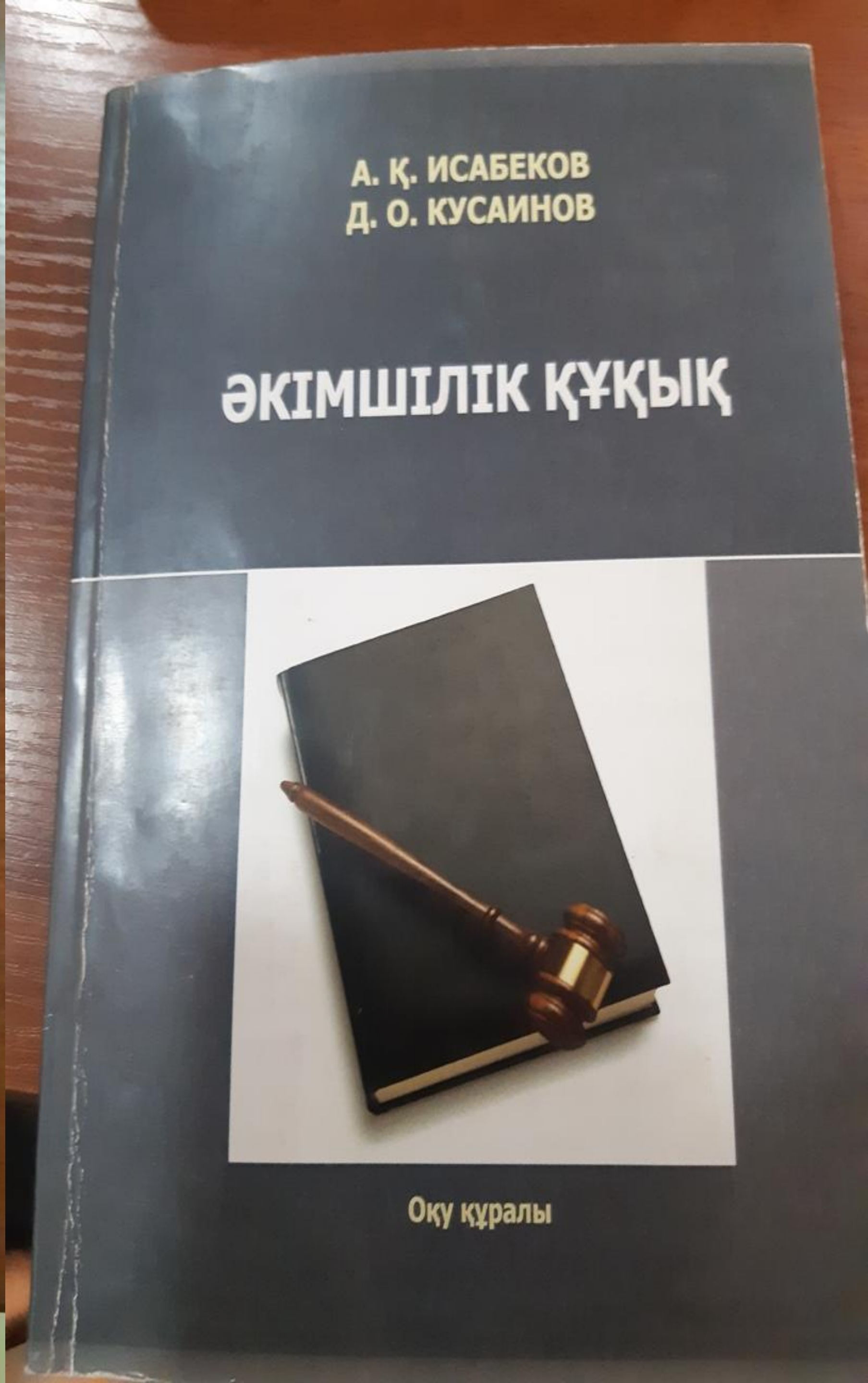
А. Қ. ИСАБЕКОВ
Д. О. КУСАИНОВ
ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ
Оқу құралы

ӘОЖ 342
КБЖ 67. 401
И 83

Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің Ғылыми кеңесі және Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған

Пікір жазғандар:
заң ғылымдарының докторы, профессор ***Б.А. Жетпісбаев***
заң ғылымдарының докторы, доцент ***А.Ф. Сулейманов***
заң ғылымдарының кандидаты, доцент ***Ж. Кегембаева***

Исабеков А.Қ., Кусаинов Д.О.
И 83 Әкімшілік құқық: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 238 бет.
ISBN 978-601-247-695-8

Ұсынылып отырған оқу құралы әкімшілік құқық бойынша толық курсты қамтыған. Ұлттық заңнамада әкімшілік құқық негізгі ғылым саласының біріне жатады. Әкімшілік құқықтық қатынастардың еліміздің құқықтық өміріндегі ықпалы ерекше. Сондықтан да әкімшілік құқық саласы қоғам өмірінде терең концептуалды көрініс тауып, құқықтық, заңи мемлекет аясында тәрбиелеуге ықпал етеді.

Оқу құралы «Құқықтану» мамандықтары бойынша білім алатын студенттерге, заңгерлерге, заң саласында қызмет істеп жүрген азаматтарға және жалпы көпшілік қауымға арналған.

ӘОЖ 342
КБЖ 67. 401

ISBN 978-601-247-695-8

Уч.к 3975
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің
Ғылыми кітапханасы
Оқулық қоры

© Исабеков А.Қ., Кусаинов Д.О., 2013
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2013

Х621(2к)я73-1

ӘОЖ 342.9(075.8)
КБЖ 67.401я73
И 83

Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің Ғылыми кеңесі және Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған

Пікір жазғандар:
заң ғылымдарының докторы, профессор ***Е.А. Бурибаев***
заң ғылымдарының докторы, профессор ***З.Ж. Кенжалиев***
заң ғылымдарының кандидаты, доцент ***Ж.Қ. Орынтаев***

Исабеков А.Қ.
И 83 Әкімшілік жауаптылық: оқу құралы / А.Қ. Исабеков, Б.М. Көшпенбетов. – Алматы: Қазақ университеті, 2014. – 137 б.
ISBN 978-601-04-0795-4

Оқу құралы Қазақстан Республикасының әкімшілік жауаптылық институтының мәні мен мағынасы, әкімшілік мәжбүрлеу, әкімшілік жауаптылық заңи жауаптылықтың бір түрі ретінде қоғамдық қатынастарды реттеудегі орны, әкімшілік жауаптылықтың түсінігі және оның ерекшеліктері, әкімшілік жауаптылық туралы заңнамалар жүйесі, полицейлік құқық, әкімшілік жауаптылықты қолдану: мақсаты, қағидалары және құқықтық салдары, әкімшілік жауаптылықтың ерекшеліктері, әкімшілік жаза қолданудың салдары, жауаптылықты болдырмайтын мәнжайлар, тағы басқа мәселелерін жан-жақты қарастырған.

Оқу құралы жоғары және орта оқу орындарының заң және кеден ісі мамандықтарының студенттеріне, магистранттарға және оқытушылырдың қолдануына ұсынылады.

Уч.к 4554
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің
Ғылыми кітапханасы
оқулық қоры

ӘОЖ 342.9(075.8)
КБЖ 67.401я73

ISBN 978-601-04-0795-4

© Исабеков А.Қ., Көшпенбетов Б.М., 2014
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2014

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

Е. Баянов

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ

Жоғары оқу орындарына арналған

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі заң мамандығы бойынша оқитын жоғары оқу орындарының студенттеріне оқулық ретінде ұсынған

Алматы
2007